

روایتی از ورود ایران به سیاست‌گذاری فناوری نانو

کتاب «الف ت ای» چگونگی تشکیل ستاد ویژه توسعه فناوری نانو و تدوین راهبردهای توسعه این فناوری در ده سال اول (۱۳۸۴-۱۳۹۳)، رویکردها، اندیشه‌ها و باورهای متجلی در این سند و انگیزه‌های نهفته در آن را از زبان پایه‌گذاران و نخستین سیاست‌گذاران توسعه فناوری نانو در کشورمان روایت می‌کند.

این کتاب که توسط اندیشگاه سیاست‌نگاری نانو وابسته به بنیاد توسعه فردا تدوین و منتشر شده، محصول یک پژوهش سیاست‌نگارانه است که با هدف شناسایی و تبیین الگوها از دل تجارب بومی سیاست‌گذاری علم و فناوری نانو در کشور اجرا شده است.

پژوهشگرانی که در تهیه این کتاب مشارکت داشتند بر این باورند که درس‌آموزی منظم و ساختارمند از تجربیات بومی، یک ضرورت پیشرفت برای هر کشور مستقل به شمار می‌آید؛ لذا آن‌ها عمیقاً معتقدند که درک و تبیین و استخراج الگو از دل تجارب بومی، زمینه‌ساز تقویت و بهبود مسیر سیاست‌گذاری است.

این کتاب از ورای روایت تاریخی رخدادها به نکات و مسائلی پرداخته که معمولاً جایی به شکل مشهود ثبت نشده‌اند؛ چراکه در اسناد و مدارک و گزارش‌های رسمی و مانند آن‌ها نمی‌توان نشانه صریحی از نگرش‌ها و انگیزه‌های تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران یافت؛ بنابراین، پژوهشگران کتاب «الف ت ای» برای جستجوی پاسخ پرسش‌های فوق و پرسش‌های دیگر به منابع دست‌اول مراجعه کردند؛ یعنی به گفت‌وگو با مدیران و چهره‌های علمی و صاحب‌نظرانی پرداختند که از نزدیک در فرآیند توسعه این فناوری نقش آفرینی کرده بودند.

سرفصل‌های کتاب «الف ت ای» عبارت از «پیشگفتار: درس‌آموزی از تجربه توسعه فناوری نانو»، «گفتار نخست: فضای عمومی علم و فناوری ایران در آستانه ورود به فناوری نانو»، «گفتار دوم: رخدادها و اقدامات دستگاه‌های کشور تا تشکیل ستاد نانو»، «گفتار سوم: تشکیل ستاد توسعه فناوری نانو و تدوین سند راهبردی»، «گفتار چهارم: پشت‌صحنه سند راهبرد آینده»، «گفتار پنجم: ویژگی‌های کلیدی سند راهبرد آینده»، «گفتار ششم: ستاد توسعه فناوری نانو، نگرش‌ها، رویکردها و سیاست‌ها» و «گفتار هفتم: فعالیت‌های ستاد توسعه فناوری نانو» است.

در بخشی از مقدمه این کتاب آمده است:

«آنچه توسعه فناوری نانو در ایران را حائز اهمیت بیشتری می‌سازد، درس‌هایی است که کشور از تجربه توسعه این فناوری می‌آموزد، درس‌هایی که چه بسا مهم‌تر از نتایج بهره‌گیری از فناوری نانو هستند. تجربه توسعه فناوری نانو به‌طور عملی به مامی‌آموزد که چگونه می‌توان با برنامه‌ریزی مناسب در هر مسیری رشد کرد؛ البته نه برنامه‌ریزی تنها روی کاغذ، بلکه برنامه‌ریزی همراه با اقدام و عمل و ساختاری مناسب برای راهبری برنامه.»

حسین زاهدی
فاطمه سادات
رحمتی

نویسنده

بنیاد توسعه فردا

ناشر

